

CARU COMMV. Torhoutsesteenweg 2A/0502 8400 OOSTENDE
Erkend opleidingsorganisator FSMA

OPLEIDINGEN

FORMATIONS

CONSULTANCY

info@caru-commv.be

<https://www.caru-commv.be>

CARU OVERHEIDSOPDRACHTEN 2026

NIEUWSBRIEF FEBRUARI 2026

BELGISCHE WETGEVING

- OMZETTING EUROPESE EN OOK BELGISCHE DREMPELS MB 5/1/26 en KB 12/1/26

-14 JANUARI 2026. - KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN DE ELEKTRONISCHE PROCESVOERING voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

EUROPEES PUBLICATIEBLAD

-GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2026/195 VAN DE COMMISSIE betreft de NUTS-nomenclatuur en de lijsten van bestaande bestuurlijke eenheden en lokale bestuurlijke eenheden

RECHTSPRAAK EUROPEES HOF

- ONDERNEMERS UIT DERDE LANDEN DIE GEEN INTERNATIONALE OVEREENKOMST MET DE UNIE HEBBEN GESLOTEN Arrest van 22 oktober 2024 (Grote kamer),

RECHTSPRAAK RAAD VAN STATE

- ANTWOORD OP HET FORUM: ONDERSCHIED TUSSEN EEN TOEGELATEN VERDUIDELIJKING EN EEN WIJZIGING ARREST VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER nr. 265.104 van 8 december 2025

- TOEPASSING VAN HET LABO NORM ARREST EN ONVERGELIJKBARE OFFERTES, ONREGELMATIGHEDEN IN HET BESTEK KUNNEN OOK NOG TIJDENS DE GUNNING INGEROEPEN WORDEN
ARREST VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER nr. 265.135 van 9 december 2025

- SUBSTANTIELE ONREELMATIGHEID EN AL DAN NIET GEVEN VAN REGULARISATIEMOGELIJKHEID
ARREST VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER nr. 265.269 van 22 december 2025 in

- SCHADEVERGOEDING TOT HERSTEL WEGENS EEN GEMISTE KANS
ARREST RAAD VAN STATE XIVe KAMER nr. 265.280 van 22 december 2025

INFO VARIA :

FOD KANDELAAR FOD FINANCIEN Wettelijke intrestvoet

FOD ECONOMIE : indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand

ONS OPLEIDINGSAANBOD EN NOG BESCHIKBARE HANDBOEKEN

ZIE OOK <https://www.caru-commv.be> voor de vroegere nieuwsbrieven en themanummers

MASTERCLASS MAART 2026 UW BESTEK PERFORMANT AANGEPAST AAN DE EVOLUTIE VAN RECHTSPRAAK, WETGEVING EN DOCTRINE” met een overzichtelijk gamma van praktijkclausules
10/03/26 HASSELT 12/03/26 GENT en 19/3 MECHELEN INSCHRIJVINGSFORMULIER EN DAGINDELING
JAARPLANNING VAN DE MASTERCLASS SEMINARIES 2026

Ed. 02/2026 VEWA Copyright © 2026

PROF RUDI CLAEYS

CARU Comm.V.

CERTIFIED by F.S.M.A.

PROFESSIONAL DEVELOPMENT 2026 for
PUBLIC PROCUREMENT OFFICERS

Open opleidingsaanbod zie <https://www.caru-commv.be>

Tijdens onze eerste **masterclass van maart 26** stellen we de **aangepaste bestekclausules** voor waarbij onderstaande wijzigingen geïntegreerd worden :

1. Noodzakelijke wijzigingen via regelgeving overheidsopdrachten

- a) Prijsherzieningsformule
- b) Schorsingsclausules
- c) Duurzaamheidsclausules
- d) Bijkomende transparantieplicht
- e) Verplicht gebruik TELEMARC
- f) Voorschotregeling
- g) Biedvergoeding
- h) Betalingsregeling

2. Aanpassingen door het Nieuw BWB

- a) Zesde boek buitencontractuele aansprakelijkheid met specifieke regelingen voor samenloop, aansprakelijkheid hulppersonen,
- b) Vijfde boek: eenzijdige ontbinding, precontractuele aansprakelijkheid en regeling onvoorziene omstandigheden
- c) Zevende boek (in voorbereiding) her-omschrijving van het dienstencontract, verplichtingen van de opdrachtgever, vorderingsrecht van hulppersonen, aansprakelijkheid oplevering en verjaring
- d) Achtste boek aanpassing van het bewijsrecht en omschrijving van de vrije bewijsvoering

3. En ook door het Wetboek Vennootschappen en Verenigingen

- a) Gezamenlijk optreden in combinatie, optreden als maatschap
- b) Verdwijnen van de tijdelijke en feitelijke handelsvennootschap
- c) Beslissingsbevoegdheid en ondertekenings-bevoegdheid

4. Ingevolge gewijzigde rechtspraak dringen zich eveneens een aantal aanpassingen op

- a) Ondertekening bevoegdheid in het kader van de definiëring van het begrip “dagelijks bestuur”
- b) De onderaanneming kan niet uitgesloten worden maar kan wel “geregeld”
- c) Maximale afname mogelijkheden bij raamovereenkomst
- d) Transparantieplicht en beoordelingsmethodiek

5. En teslotte is er ook de gewijzigde Europese regelgeving met directe werking in de lidstaten

- a) Richtlijn Duurzaamheid
- b) Directieve Productenaansprakelijkheid
- c) Toegankelijkheid tot bepaalde produkten en diensten EAA

6. Hierop volgde het Gewest met een paar specifieke Vlaamse maatregelen

- a) Modelbestekken DMOW Vlaanderen
 - Standaardbestek 200 administratieve bepalingen
 - 250 en volgende technische bestekbepalingen
- b) Ruimere Aansprakelijkheid Opdrachtgever Bij Illegale Tewerkstelling

Inschrijvingsformulieren en dagindeling vindt U op hert einde van deze nieuwsbrief

BELGISCHE WETGEVING

BELGISCH STAATSBLAD.

OMZETTING EUROPESE EN OOK BELGISCHE DREMPELS

5 JANUARI 2026. - Ministerieel besluit tot wijziging van de Europese bekendmakingsdrempels in meerdere koninklijke besluiten tot uitvoering van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, de wet van 17 juni 2016 betreffende de concessieovereenkomsten en de wet van 13 augustus 2011 inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied

HOOFDSTUK 1. - Wijziging van de Europese bekendmakingsdrempels in het koninklijk besluit van 18 april 2017

Artikel 1. In artikel 11, eerste lid, van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten in de klassieke sectoren van 18 april 2017 worden de bedragen 5.538.000 euro, 143.000 euro en 221.000 euro vervangen door de respectieve bedragen 5.404.000 euro, 140.000 euro en 216.000 euro.

HOOFDSTUK 2. - Wijziging van de Europese bekendmakingsdrempels in het koninklijk besluit van 18 juni 2017

Art. 2. In artikel 11, eerste lid, van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten in de speciale sectoren van 18 juni 2017 worden de bedragen 5.538.000 euro en 443.000 euro vervangen door de respectieve bedragen 5.404.000 euro en 432.000 euro.

HOOFDSTUK 3. - **Wijziging van bepaalde drempels in het koninklijk besluit van 25 juni 2017**

Art. 3. In artikel 4, eerste lid, van het koninklijk besluit van 25 juni 2017 betreffende de plaatsing en de algemene uitvoeringsregels van de concessieovereenkomsten wordt het bedrag 5.538.000 euro vervangen door het bedrag 5.404.000 euro.

HOOFDSTUK 4. - **Wijziging van de Europese bekendmakingsdrempels in het koninklijk besluit van 23 januari 2012**

Art. 4. In artikel 33, eerste lid, van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied van 23 januari 2012, worden de bedragen 5.538.000 euro en 443.000 euro vervangen door de respectieve bedragen 5.404.000 euro en 432.000 euro.

HOOFDSTUK 5. - **Inwerkingtreding**

Art. 5. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2026. Het is van toepassing op de opdrachten en de concessies die vanaf die datum worden bekendgemaakt of hadden moeten worden bekendgemaakt, alsook op de opdrachten en de concessies waarvoor, bij ontstentenis van een verplichting tot voorafgaande bekendmaking, vanaf die datum wordt uitgenodigd tot het indienen van een offerte.

Het eerste lid is eveneens van toepassing op de opdrachten en de concessies waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of hoger is dan de drempels voor de Europese bekendmaking. Voor deze opdrachten en concessies wordt de datum van verzending door het e-procurement platform van de aankondiging naar het Publicatieblad van de Europese Unie echter als de datum van bekendmaking van de opdracht of de concessie beschouwd.

12 JANUARI 2026. - **Koninklijk besluit tot aanpassing van twee drempels in de wet van 17 juni 2013 betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies**

Artikel 1. In artikel 29, § 1, eerste lid, van de wet van 17 juni 2013 betreffende de motivering, de informatie en de rechtsmiddelen inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies, vervangen bij de wet van 16 februari 2017 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 15 april 2018, wordt het bedrag "143.000 euro" vervangen door het bedrag "**140.000 euro**" en wordt het bedrag "443.000 euro" vervangen door het bedrag "**432.000 euro**".

Art. 2. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2026. Het is van toepassing op de opdrachten die vanaf die datum worden bekendgemaakt of hadden moeten worden bekendgemaakt, alsook op de opdrachten waarvoor, bij ontstentenis van een verplichting tot voorafgaande bekendmaking, vanaf die datum wordt uitgenodigd tot het indienen van een offerte.

Het eerste lid is eveneens van toepassing op de opdrachten waarvan de geraamde waarde gelijk is aan of hoger is dan de drempels voor de Europese bekendmaking. Voor deze opdrachten wordt de datum van verzending door het e-procurement platform van de aankondiging naar het Publicatieblad van de Europese Unie echter als de datum van bekendmaking van de opdracht beschouwd.

14 JANUARI 2026. - KONINKLIJK BESLUIT TOT WIJZIGING VAN DE ELEKTRONISCHE PROCESVOERING VOOR DE AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Artikel 1. Artikel 85bis van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 13 januari 2014 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 juli 2023, wordt vervangen als volgt:

"Art. 85bis. § 1. In afwijking van de artikelen 14quater en 14quinquies, 84, 85, 86 en 87, wordt overeenkomstig de bepalingen van dit artikel te werk gegaan wanneer gebruik gemaakt wordt van de elektronische procesvoering.

§ 3. De toegang tot het elektronische platform van de Raad van State en de elektronische procesvoering vereisen dat de gebruiker zich **voorafgaandelijk registreert** op het elektronische platform van de Raad van State. Deze registratie is kosteloos.

Voor de registratie en het gebruik van elektronische procesvoering dient men zich kenbaar te maken door middel van een persoonlijk beveiligde verbinding. Bij zijn eerste aanmelding, nadat hij de algemene gebruiksvoorwaarden heeft gelezen, vult de gebruiker zijn **profiel aan via het daartoe bestemde onlineformulier en geeft hij zijn e-mailadres** op, welke gegevens hij indien nodig actualiseert.

§ 7. Om een elektronisch beroep in te stellen, maakt de gebruiker verbinding met het elektronische platform en volgt hij de daar gegeven instructies. Hij vult in de daarvoor bestemde velden onder meer de aard en de taal van het hoofdberoep in en voegt het verzoekschrift en de eventuele bijlagen toe, dit alles in een van de formaten die het platform vermeldt.

Het verzoekschrift wordt ingediend door het neer te leggen op het elektronische platform.

Een tijdelijke identificatiecode wordt automatisch toegewezen en meegedeeld aan de gebruiker die het verzoekschrift heeft neergelegd.

**Europese
Unie**

Publicatieblad van de Europese Unie

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2026/195 VAN DE COMMISSIE van 13 november 2025 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de NUTS-nomenclatuur en de lijsten van bestaande bestuurlijke eenheden en lokale bestuurlijke eenheden

PUBLICATIE 27.1.2026

MET BIJLAGE I

De NUTS-nomenclatuur (code — naam)

VOOR BELGIË :

Met aangepaste NUTS CODE BE2 Vlaams gewest en verder ingedeeld per provincie
Bv BE 22 Prov Limburg
met dan de onderverdeling per gerechtelijk Arrondissement bv BE27 Arr. HASSELT

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is, wat de indiening van gegevens bij de Commissie (Eurostat) betreft, van toepassing met ingang van 1 januari 2027.

Overzicht beschikbaar op

http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/195/oj

HOF VAN JUSTITIE
VAN DE EUROPESE UNIE

BASISARREST OVER DE TOELATING TOT TUSSENKOMST VAN ONDERNEMERS UIT DERDE LANDEN ZONDER OVEREENKOMST MET DE EUROPESE UNIE

Arrest van 22 oktober 2024 (Grote kamer), Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret (C-652/22, EU:C:2024:910)

*„Prejudiciële verwijzing – Plaatsing van overheidsopdrachten in de Europese Unie – Richtlijn 2014/25/EU – Artikel 43 – **Ondernemers uit derde landen die geen internationale overeenkomst met de Unie hebben gesloten** ter waarborging van wederzijdse en gelijke toegang tot overheidsopdrachten – Geen recht van die ondernemers op een ‚niet minder gunstige behandeling’ – Deelname van een dergelijke ondernemer aan een openbare aanbestedingsprocedure – Niet-toepasselijkheid van richtlijn 2014/25 – Niet-ontvankelijkheid, in het kader van een door die ondernemer ingesteld beroep, van een verzoek om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van een aantal bepalingen van die richtlijn”*

Beoordeling door het Hof

In de eerste plaats gaat het Hof na of het beroep dat een ondernemer uit een derde land, in casu de Republiek Turkije, bij een rechterlijke instantie van een lidstaat heeft ingesteld om op te komen tegen het in die lidstaat genomen besluit tot gunning van een overheidsopdracht, kan worden getoetst aan de door de Uniewetgever ingevoerde regels inzake overheidsopdrachten, zoals de artikelen 36 en 76 van richtlijn 2014/25, waarop de prejudiciële vragen betrekking hebben. Dienaangaande merkt het Hof meteen op dat de Unie ten aanzien van bepaalde derde landen is gebonden door internationale overeenkomsten, onder meer de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten van de Wereldhandelsorganisatie (GPA-overeenkomst), die de toegang van ondernemers uit de Unie tot de overheidsopdrachten in die derde landen en de toegang van ondernemers uit die derde landen tot de overheidsopdrachten in de Unie op basis van wederkerigheid en gelijkheid waarborgen. Artikel 43 van richtlijn 2014/25 weerspiegelt die verbintenissen van de Unie door te bepalen dat de aanbestedende instanties van de lidstaten, voor zover de GPA-overeenkomst of andere internationale overeenkomsten waardoor de Unie gebonden is van toepassing zijn, **ondernemers uit derde landen die partij zijn bij een dergelijke overeenkomst geen minder gunstige behandeling** mogen geven dan ondernemers uit de Unie. Dit recht op een niet minder gunstige behandeling voor ondernemers uit die derde landen impliceert dat zij zich op de bepalingen van die richtlijn kunnen beroepen.

Andere derde landen, waaronder de Republiek Turkije, hebben tot op heden met de Unie geen internationale overeenkomst als bedoeld in artikel 43 van richtlijn 2014/25 gesloten. Wat de

ondernemers uit die derde landen betreft, merkt het Hof op dat het Unierecht zich er weliswaar niet tegen verzet dat die ondernemers, bij gebreke van door de Unie vastgestelde uitsluitingsmaatregelen, worden toegelaten tot deelname aan een onder richtlijn 2014/25 vallende openbare aanbestedingsprocedure, maar dat het zich er daarentegen wel tegen verzet dat die ondernemers zich in het kader van hun deelname aan een dergelijke procedure op die richtlijn kunnen beroepen en dus kunnen eisen dat hun inschrijving gelijk wordt behandeld als die van inschrijvers uit de lidstaten en die van inschrijvers uit derde landen die met de Unie een internationale overeenkomst hebben gesloten als bedoeld in artikel 43 van die richtlijn. Mochten ondernemers uit een derde land dat geen dergelijke internationale overeenkomst met de Unie heeft gesloten binnen de werkingssfeer van richtlijn 2014/25 vallen, dan zou dat tot gevolg hebben dat hun – in strijd met artikel 43 van die richtlijn, dat dit recht beperkt tot ondernemers uit derde landen die met de Unie een internationale overeenkomst als bedoeld in dat artikel hebben gesloten – een recht op een niet minder gunstige behandeling wordt toegekend.

Het bij artikel 45, lid 1, van richtlijn 2014/25 aan „elke belangstellende ondernemer” verleende recht om een inschrijving in te dienen naar aanleiding van een oproep tot mededinging in het kader van een openbare aanbestedingsprocedure in de Unie, **strekt zich dus niet uit tot ondernemers uit derde landen die geen dergelijke internationale overeenkomst met de Unie hebben gesloten**. Dat recht impliceert evenmin dat die ondernemers, wanneer zij tot een dergelijke procedure worden toegelaten, zich op die richtlijn kunnen beroepen. Derhalve kan een Turkse ondernemer in een situatie als die in het hoofdgeding, waarin hij met instemming van de aanbestedende instantie deelneemt aan een onder richtlijn 2014/25 vallende openbare aanbestedingsprocedure, zich voor de betwisting van het besluit tot gunning van de betrokken opdracht niet beroepen op de artikelen 36 en 76 van die richtlijn.

In de tweede plaats onderzoekt het Hof of de voorgelegde vragen, die zien op de uitlegging van die artikelen van richtlijn 2014/25, niettemin ontvankelijk zijn gezien het feit dat de bepalingen van de Kroatische wettelijke regeling houdende omzetting van die artikelen in nationaal recht aldus worden uitgelegd dat zij zonder onderscheid van toepassing zijn op alle inschrijvers uit de Unie en uit derde landen, en bijgevolg door de Turkse ondernemer in kwestie kunnen worden ingeroepen.

Dienaangaande herinnert het Hof eraan dat verzoeken om een prejudiciële beslissing die zien op de uitlegging van het Unierecht in situaties die buiten de werkingssfeer van dat recht vallen, maar waarin die bepalingen, zonder wijziging van het voorwerp of de strekking ervan, door een rechtstreekse en onvoorwaardelijke verwijzing in het nationale recht toepasselijk zijn gemaakt, volgens de rechtspraak ontvankelijk zijn. In die situaties is het in het evidente belang van de rechtsorde van de Unie dat de uit het Unierecht overgenomen bepalingen uniform worden uitgelegd. Niettemin kan die rechtspraak niet worden toegepast wanneer de nationaalrechtelijke bepalingen houdende omzetting van een richtlijn door de autoriteiten van een lidstaat toepasselijk zijn verklaard in strijd met een exclusieve bevoegdheid van de Unie. Dit is in casu het geval wat de deelname aan openbare aanbestedingsprocedures betreft door ondernemers uit een derde land dat geen internationale overeenkomst met de Unie heeft gesloten die een gelijke en wederzijdse toegang tot die procedures waarborgt.

De in artikel 207 VWEU bedoelde gemeenschappelijke handelspolitiek, waarvoor de Unie krachtens artikel 3, lid 1, onder e), VWEU exclusief bevoegd is, ziet immers op het handelsverkeer met derde landen en omvat elke handeling van de Unie die in wezen tot doel heeft de handel te bevorderen, te vergemakkelijken of te regelen en daarop een rechtstreeks en onmiddellijk effect heeft. Elke handeling van algemene strekking die specifiek tot doel heeft te bepalen op welke wijze ondernemers uit een derde land kunnen deelnemen aan openbare aanbestedingsprocedures in de Unie, kan een rechtstreeks en onmiddellijk effect hebben op de handel in goederen en diensten tussen dat derde land en de Unie, zodat zij krachtens die bepaling onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie valt.

Het Hof voegt daaraan toe dat ofschoon de gemeenschappelijke handelspolitiek niet de onderhandeling over en de sluiting van internationale overeenkomsten op het gebied van vervoer

omvat, en de kwestie van de toegang van ondernemers uit derde landen tot de in richtlijn 2014/25 bedoelde sectorale overheidsopdrachten dus niet volledig kan bestrijken, de sluiting van een overeenkomst die een dergelijke toegang waarborgt niettemin ook onder een exclusieve bevoegdheid van de Unie valt, namelijk die van artikel 3, lid 2, VWEU.

Derhalve is alleen de Unie bevoegd om wetgevend op te treden, en bijgevolg om een juridisch bindende handeling van algemene strekking vast te stellen die ziet op de toegang tot procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor ondernemers uit een derde land dat met de Unie geen internationale overeenkomst heeft afgesloten die een gelijke en wederzijdse toegang waarborgt tot overheidsopdrachten.

Volgens het Hof kunnen de nationale autoriteiten de nationale bepalingen houdende omzetting van de regels van richtlijn 2014/25 dan ook niet van toepassing verklaren op die uit derde landen afkomstige ondernemers die door een aanbestedende instantie zijn toegelaten tot deelname aan een openbare aanbestedingsprocedure in de betrokken lidstaat, omdat anders zou worden voorbijgegaan aan de exclusieve bevoegdheid van de Unie. Bijgevolg oordeelt het Hof dat de uitlegging van de artikelen 36 en 76 van richtlijn 2014/25 in geen geval relevant kan zijn voor de beslechting van het hoofdgeding en verklaart het het verzoek om een prejudiciële beslissing niet-ontvankelijk

Onze Conclusie betreffende de toegang tot overheidsopdrachten als tot de verhaalprocedures voor derde landen aansluitend op deze vaste rechtspraak:

1. zowel de toegang tot overheidsopdrachten als de toegang tot de betwistingsprocedures geldt enkel voor deelnemers uit de lidstaten en deze derde landen waarmee een wederkerige overeenkomst is afgesloten
2. De lidstaten zijn niet bevoegd om in hun nationale wetgeving hierop een uitzondering te voorzien

Raad
vanState

ANTWOORD OP HET FORUM: ONDERSCHIED TUSSEN EEN TOEGELATEN VERDUIDELIJKING EN EEN WIJZIGING

ARREST VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER nr. 265.104 van 8 december 2025

In het tweede onderdeel van het eerste middel voert de verzoekende partij in essentie aan dat het selectiecriterium zoals opgenomen in het bestek strijdig is met de vigerende overheidsopdrachtenwetgeving en algemene beginselen.

Volgens haar werd het selectiecriterium op oneigenlijke wijze gewijzigd door middel van vraag en antwoord op het forum op het *online*-platform van BOSA. Voorts is het betrokken selectiecriterium volgens de verzoekende partij onwettig omdat het, zoals zij breedvoerig in haar verzoekschrift uiteenzet, onvoldoende duidelijk zou zijn.

De verzoekende partij voert aan dat de verduidelijkingen die worden gegeven in de antwoorden op het forum op de vragen over het betrokken selectiecriterium een wijziging van het bestek vormen die niet werd genomen door het daartoe bevoegde orgaan en die het voorwerp hadden moeten zijn van een formeel rechtzettingsbericht.

Er is evenwel geen grond om op het eerste gezicht te besluiten dat het bestek te dezen zou zijn gewijzigd in de antwoorden op het forum. **Het geven van verduidelijking bij een bestekbepaling in een antwoord op een forum, vormt op zich genomen in beginsel geen wijziging**, laat staan een aanzienlijke of decisieve wijziging, van de inhoud of de draagwijdte van een bestekbepaling. De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat zulks, te dezen, wel het geval zou zijn. De kwestieuze verduidelijkingen die naar aanleiding van gestelde vragen werden gegeven zijn *prima facie* niet meer dan een **toelichting** van de wijze waarop het bestek begrepen dient te worden door de inschrijvers of, zelfs, **louter de bevestiging** (met een ja – antwoord) dat de vraagsteller het bestek inderdaad correct leest.

Aldus, bij wijze van voorbeeld, op de vraag “[h]oe wordt bepaald of een referentie als voldoende relevant wordt beschouwd in het kader van de selectiecriteria voor deze opdracht? Daarnaast, is er een, richtlijn of verwachting over het minimum aantal deelnemers per referentie?”, luidt het antwoord – in lijn, zo lijkt, met het bestek (zie *supra* de punten 3.4 tot 3.7) – : “[d]e referentieopdracht dient te voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in titel 2.9.2. ‘Selectiecriteria’. Voor het aantonen van de draagkracht zal VDAB kijken of de indiener het aantal

trajecten op jaarbasis, zijnde 199 trajecten voor een regionaal perceel en 200 trajecten voor het Vlaams perceel, kan aantonen op basis van zijn referentieopdrachten”.

Op de vraag “ [k]lopt het dat een inschrijver om 2 regionale percelen en het Vlaamse perceel gegund te worden, moet kunnen aantonen dat hij 2 keer 199 en minstens 200 personen kan begeleiden? ”, luidt het antwoord – in lijn, zo lijkt, met het bestek (zie *supra* de punten 3.4 tot 3.7) – : “Ja”.

Bij wijze van rechtzetting, tot slot, wordt op 22 mei 2025 nog een eerder antwoord bijgesteld als volgt.

Op de vraag “ [i]n Offerteformulier deel 1 wordt gevraagd om volgende aan te tonen: De inschrijver toont zijn ervaring, deskundigheid en draagkracht aan in functie van de uit te voeren opdracht voor wat betreft outplacementbegeleiding. Tijdens de infosessie ikv deze aanbesteding werd de vraag gesteld of je als inschrijver voor 2 percelen en voor het Vlaams perceel dan moet aantonen dat je 199 + 199 + > 200 kan uitvoeren ifv draagkracht. Wijst het aan te tonen aantal op aantal werknemers getroffen in een faling, herstruct. of indiv. outplacement of aantal werknemers die de begeleiding starten? (vb. in een faling of herstructurering zijn > 200 werknemers betrokken, het aantal begeleide deelnemers ligt < 200 (niet iedereen start de begeleiding op), telt dit dan wel of niet als referentie voor het Vlaams perceel?”, luidt het op 22 mei 2025 verstrekte antwoord (waarbij duidelijk wordt gepreciseerd dat het een (fout) antwoord dat eerder op 16/05/2025 werd gepubliceerd, vervangt) – in lijn, zo lijkt, met het bestek – dat : “[h]et aan te tonen aantal wijst op het aantal getroffen werknemers in een faling of herstructurering waarbij effectief een begeleiding opgestart werd. Voor het individueel outplacement betreft het het aantal effectief opgestarte trajecten”.

Immers, zowel uit het bestek als uit het erbij gevoegde in te vullen model van offerteformulier blijkt dat voor het al dan niet behalen van de drempel (> of < dan 200 dossiers) wordt uitgegaan van het aantal personen voor wie outplacementbegeleiding effectief werd opgestart.

In het bestek is voorts uitdrukkelijk bepaald dat “de antwoorden [op het forum] integraal deel uit[maken] van het bestek”, zodat het middel in die mate ook enige juridische grondslag lijkt te missen. De antwoorden worden krachtens deze bepaling immers van rechtswege geïncorporeerd in het bestek en maken op die wijze deel uit van de opdrachtdocumenten.

Voor zoveel als nodig kan nog worden verwezen naar de hiervoor weergegeven vragen en antwoorden waaruit niet blijkt – minstens overtuigt de verzoekende partij niet met de daartoe vereiste ernst in het kader van een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid –, dat deze antwoorden zouden moeten worden aangezien als een bestekwijziging, noch waarom een en ander niet voldoende duidelijk zou zijn geweest.

Er is geen grond om te besluiten, minstens niet *prima facie*, dat het bestek zoals de verzoekende partij beweert (decisief) zou zijn gewijzigd door een daartoe niet bevoegd orgaan, dan wel dat de verwerende partij in de gegeven omstandigheden had moeten overgaan tot het publiceren van een rechtzettingsbericht.

ONZE CONCLUSIE betreffende de draagkracht van ANTWOORDEN OP HET FORUM

- a) De antwoorden op het forum die de essentie niet wijzigen zijn een loutere verduidelijking en toelichting
- b) Best wordt vermeld dat deze antwoorden ook integraal deel uitmaken van het bestek
- c) Deze moeten dan ook niet in een wijzigingsbericht gepubliceerd worden
- d) Essentiële wijzigingen van een selectiecriterium moeten wel voor de opening vastgelegd worden en transparant via een rectificatiebericht ter kennids hebracht worden

TOEPASSING VAN HET LABO NORM ARREST EN ONVERGELIJKBARE OFFERTES
ONREGELMATIGHEDEN IN HET BESTEK KUNNEN OOK NOG TIJDENS DE GUNNING INGEROEPEN WORDEN
ARREST VOORZITTER VAN DE XI^{ve} KAMER nr. 265.135 van 9 december 2025

Beoordeling

8. De vverzoekendepartij verwijt de de verwerende partij in essentie dat zij het in het bestek aan de inschrijvers heeft overgelaten zelf een algemene prijslijst samen te stellen zodat het onmogelijk is gebleken om op een eerlijke, transparante en proportionele wijze de offertes te vergelijken omdat er geen uniforme vergelijkingsbasis is.

9. Zoals de Raad van State reeds sinds zijn in algemene vergadering gewezen arrest nr. 152.173 van 2 december 2005 (ECLI:BE:RVSCE:2005:ARR.152.173) inzake de nv Labonorm oordeelt, neemt de mogelijkheid om onmiddellijk een beroep tot nietigverklaring en een vordering tot schorsing in te stellen tegen de beslissing om het bestek vast te stellen, niet weg dat de **onrechtmatigheden die een inschrijver aan een bestekbepaling verwijt, ook nog op ontvankelijke wijze mogen worden ingeroepen tegen latere beslissingen in het kader van de gunningsprocedure**. De verzoekende partij mag derhalve tot staving van haar beroep tegen de bestreden beslissing de onwettigheid inroepen van het bestek, zelfs indien zij de beslissing tot vaststelling van het bestek als zodanig niet heeft aangevochten bij de Raad van State.

Het voormelde arrest waarborgt op ruime wijze de toegang tot de rechter van inschrijvers op overheidsopdrachten. Het enkele feit dat de verzoekende partij in de loop van de plaatsingsprocedure geen bezwaar heeft gemaakt tegen een bepaald onderdeel van het bestek, ontnemt haar niet het recht om op te komen tegen de beslissing die aan het einde van de procedure is genomen.

10. Te dezen betwist de verwerende partij niet de ontvankelijkheid van het middel. Wel betoogt zij dat het gegeven dat de verzoekende partij, ondanks de bestekbepaling die hierin voorziet, voorafgaand aan het indienen van haar offerte op geen enkel moment een vraag of opmerking heeft geformuleerd over het bestek en de parameters uit de referentiecasses die beweerdelijk onduidelijk zouden zijn geweest, de beweringen ter zake uit het verzoekschrift ontkracht en in ieder geval de ernst van de kritiek van de verzoekende partij ontnemt.

De verwerende partij wordt niet bijgevalen in haar kritiek.

Anders dan zij het ziet, is het enkele gegeven dat de verzoekende partij geen vraag of opmerking heeft geformuleerd bij de betrokken bestekbepalingen niet van aard om de ernst van het middel te ontkrachten.

Daarbij dient gewezen te worden op de context van een plaatsingsprocedure, waarin de inschrijver zich vóór alles concentreert op de voorbereiding van de offerte zelf. Er kan hem in principe niet aangewreven worden dat hij niet elke bepaling van het bestek onder de loep neemt met het oog op eventuele juridische geschillen en dat hij niet onmiddellijk de aanbestedende overheid of een rechter adieert.

De Raad van State stelt ook vast dat de verzoekende partij pas bij lezing van het gunningsverslag een volledig inzicht kon verwerven in de uiteenlopende benaderingen van beide inschrijvers wat de kosten eigen aan het platform betreft en, bijgevolg, het door haar aangevoerde gebrek aan uniforme vergelijkingsbasis.

11. Overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de wet van 17 juni 2016 dienen de aanbesteders de ondernemers op gelijke en niet-discriminerende wijze te behandelen en dienen zij op een transparante en proportionele wijze te handelen. De gelijkheid die aan de gunning van overheidsopdrachten ten grondslag ligt, veronderstelt onder meer dat degenen die voor de toewijzing van de opdracht in aanmerking willen komen, van tevoren weten wat zij daarvoor moeten doen of laten en dus met alle door de aanbestedende overheid cruciaal geachte gegevens rekening moeten kunnen houden bij het opstellen van hun offerte.

Krachtens het geschonden geachte artikel 81, § 1, van diezelfde wet gunt de aanbestedende overheid de opdracht aan de economisch meest voordelige offerte. Artikel 81, § 3, van diezelfde wet luidt:

“Gunningscriteria worden geacht verband te houden met het voorwerp van de overheidsopdracht wanneer zij betrekking hebben op de in het kader van die opdracht te verrichten werken, leveringen of diensten, in alle opzichten en in elk stadium van de levenscyclus ervan, met inbegrip van factoren die te maken hebben met :

1° het specifieke productieproces, het aanbieden of de verhandeling van deze werken, leveringen of diensten, of

2° een specifiek proces voor een andere fase van de levenscyclus ervan, zelfs wanneer deze factoren geen deel uitmaken van de materiële basis ervan.

Gunningscriteria mogen er niet toe leiden dat de aanbestedende overheid onbeperkte keuzevrijheid heeft. Ze waarborgen de mogelijkheid van daadwerkelijke mededinging en gaan vergezeld van specificaties aan de hand waarvan de door de inschrijvers verstrekte informatie daadwerkelijk kan worden getoetst om te beoordelen in welke mate de offertes aan de gunningscriteria voldoen. In geval van twijfel controleert de aanbestedende overheid effectief de juistheid van de door de inschrijvers verstrekte informatie en bewijsmiddelen.

Deze criteria moeten in de aankondiging van een opdracht of in een ander opdrachtdocument worden vermeld.”

Luidens artikel 26 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 wordt de prijs van de opdracht bepaald volgens één van de prijsvaststellingen vermeld in artikel 2, 3° tot 6°, van hetzelfde besluit.

Voormeld artikel 2, 3° tot 6°, luidt:

“3° de **opdracht tegen globale prijs** : de opdracht waarbij een forfaitaire prijs het geheel van de prestaties van de opdracht of van elke post dekt;

4° de **opdracht tegen prijslijst** : de opdracht waarbij de eenheidsprijzen voor de verschillende posten forfaitair zijn en de hoeveelheden, voor zover er hoeveelheden voor de posten worden bepaald, worden vermoed of worden uitgedrukt binnen een vork. De posten worden verrekend op basis van de werkelijk bestelde en gepresteerde hoeveelheden;

5° de **opdracht tegen terugbetaling** : de opdracht waarbij de prijs van de uitgevoerde prestaties wordt vastgesteld na onderzoek van de gevorderde prijzen op basis van wat de opdrachtdocumenten bepalen over de kostenbestanddelen die mogen worden aangerekend, de berekeningswijze van de kosten en de omvang van de daarop toe te passen marges;

6° de **opdracht met gemengde prijsvaststelling** : de opdracht waarbij de prijzen worden vastgesteld op de verschillende wijzen zoals omschreven in de bepalingen onder 3° tot 5°” Het behoort tot de beoordelingsbevoegdheid van de aanbestedende overheid om de wijze van prijsvaststelling te kizen 12. Te dezen bevatten de opdrachtdocumenten op het eerste gezicht **geen afzonderlijke bepaling wat de gekozen wijze van prijsvaststelling** betreft voor de voorliggende opdracht inzake het afsluiten van de raamovereenkomst.

Bij het bestek wordt bovendien geen inventaris gevoegd, behoudens wat de facultatieve dienstverlening betreft. Uit de omschrijving van het subgunningscriterium ‘Kosten eigen aan het platform’ en de uiteenzetting van de prijsstrategie voor perceel 1 in het bestek blijkt wel dat de inschrijvers een eigen oplossingen- en diensteninventaris dienen toe te voegen waarin onder meer de prijzen van alle bestelbare licenties, abonnementen en dienstenpakketten dienen te worden omschreven die gedurende de hele raamovereenkomst van toepassing blijven.

Overeenkomstig punt 9.1.2.1. van het bestek wordt het eerste subgunningscriterium ‘Kosten eigen aan het platform”, dat een weging van 30 punten vertegenwoordigt, beoordeeld aan de hand van de berekening door de inschrijver van de volledige en correcte kostprijs van vijf referentiecasses die in bijlage bij het bestek worden beschreven en waarbij de inschrijver de tarieven uit de eigen oplossingen- en diensteninventaris dient toe te passen.

13. In zoverre de verwerende partij in de eerste plaats opwerpt dat de voorliggende opdracht geen opdracht tegen prijslijst betreft, om welke redenen de verwijzing door de verzoekende partij naar het arrest nr. 260.887 van 1 oktober 2024 niet pertinent zou zijn, kan zij niet worden bijgevalen.

In de mate dat de verwerende partij betoogt dat de inventaris zoals aan te leveren door de inschrijvers geen kwalificatie als prijslijst impliceert omdat de beoordeling van het subgunningscriterium 'kosten eigen aan het platform' geen beoordeling aan de hand van eenheidsprijzen, maar wel van totaalprijzen beoogt, miskent zij de inhoud van de begrippen 'opdracht tegen globale prijs' en 'opdracht tegen prijslijst' zoals omschreven in artikel 2, 3° en 4°, van het koninklijk besluit van 18 april 2017. De beoordeling van de referentiecasses in het kader van het subgunningscriterium 'Kosten eigen aan het platform' op basis van de totaalprijs doet er voorts niet aan af dat het bestek er uitdrukkelijk in voorziet dat de berekening van deze totaalprijs dient te geschieden aan de hand van de tarieven uit de eigen oplossingen- en diensteninventaris en dat het deze prijslijsten of inventarislijsten zijn waarvan gesteld wordt dat ze, behoudens een beperkt aantal herzieningen, gedurende de hele raamovereenkomst van toepassing blijven.

In de mate dat de verwerende partij in haar nota daarnaast ook verwijst naar artikel 13.2.1 van het bestek waarin bepaald wordt dat "de projectoffertes [...] typisch een gemengde prijsvaststelling [kennen]", wordt op het eerste gezicht vastgesteld dat deze bepaling slechts betrekking heeft op de deelopdrachten die op basis van de raamovereenkomst zullen worden geplaatst en dus niet dienstig is voor het achterhalen van de methode van prijszetting voor de voorliggende opdracht.

14. Uit het geheel van de bestekbepalingen lijkt bovendien te kunnen worden afgeleid dat voor de voorliggende opdracht wel degelijk een opdracht tegen prijslijst werd beoogd, ook wat de kosten eigen aan het platform betreft. Zo wordt op verschillende plaatsen in het bestek verwezen naar de 'prijslijsten', 'prijsinventaris' of 'oplossingen- en diensteninventaris', waarin "de prijzen van alle bestelbare licenties, abonnementen en dienstenpakketten [worden] omschreven die gedurende de hele raamovereenkomst van toepassing blijven". Die prijzen blijken ook als maximumprijzen te fungeren bij opdrachten die nadien op basis van de raamovereenkomst worden gesloten. Het bestek bepaalt ook de elementen die verrekend dienen te zijn in de eenheidsprijzen vervat in de offertes."

15. Wanneer, zoals te dezen het geval lijkt te zijn, een opdracht tegen prijslijst wordt beoogd, dient *prima facie* te worden aangenomen, dat de aanbestedende overheid in beginsel bij de opdrachtdocumenten **een inventaris (van posten) dient te voegen, zijnde, overeenkomstig artikel 2, 8°, van het koninklijk besluit van 18 juni 2017**, "het opdrachtdocument waarin de prestaties van een opdracht voor leveringen of diensten over verschillende posten worden gefractioneerd en waarbij voor iedere post de hoeveelheid of de wijze van prijsvaststelling wordt vermeld". Dit document vullen de inschrijvers dan in

De verzoekende partij lijkt op het eerste gezicht terecht te doen gelden dat de werkwijze van de verwerende partij, waarbij de prijscatalogus van oplossingen en diensten door de inschrijvers zelf dient te worden opgesteld en gevoegd bij hun offerte, tot gevolg lijkt te hebben dat er geen uniforme vergelijkingsbasis voorhanden is op basis waarvan het eerste subgunningscriterium 'Kosten eigen aan het platform' van het gunningscriterium 'prijs' kan worden beoordeeld. Het voorhanden zijn van dergelijke uniforme vergelijkingsbasis lijkt essentieel om te waarborgen dat alle inschrijvers op een gelijke manier beoordeeld worden.

Uit de vertrouwelijke stukken van het administratief dossier – meer bepaald de twee ingediende offertes en hun bijlagen – blijkt op het eerste gezicht dat, wat de vereiste prijscatalogus betreft die door de inschrijvers eigenhandig diende te worden opgesteld, er fundamenteel verschillende methodes en opsplitsingen zijn gebruikt door de beide inschrijvers. Dit wordt ook erkend door de verwerende partij in het punt 5.3.7 van het gunningsverslag, dat hoger onder het feitenrelaas reeds werd weergegeven, en waarin de totaal verschillende aanpak van beide inschrijvers bij het opstellen van de prijscatalogus wordt beschreven.

Uit de beoordeling van voormeld eerste subgunningscriterium van het gunningscriterium 'prijs' blijkt ook dat de verwerende partij zelf consistent verbaasd is over de grote verschillen die zijn terug te vinden in de beide offertes, zowel wat de aangeboden prijs als de aangeboden producten en diensten betreft. Op het eerste gezicht betreft het dermate fundamentele verschillen, die ook rechtstreeks verband houden met de kern van het voorwerp van de opdracht, dat deze de vergelijkbaarheid van de offertes bij de beoordeling van het eerste subgunningscriterium van het gunningscriterium 'prijs' lijkt te ondermijnen.

16. Het argument van de verwerende partij dat het baseren van de prijsvergelijking op vijf omstandig uitgeschreven referentiecasses juist de vergelijkbaarheid van de offertes bevordert, overtuigt op het eerste gezicht niet. Het bestek blijkt de som van de totaalprijzen voor vijf referentiecasses, berekend aan de hand van de door de inschrijvers zelf opgestelde diensten- en oplossingeninventaris, als vergelijkingsbasis voor de toetsing van het eerste subgunningscriterium 'kosten eigen aan het platform' van het gunningscriterium 'prijs' voorop te stellen. Daargelaten nog de vraag – gegeven de nadruk op de eenheidsprijzen als vergelijkingspunt bij een opdracht tegen prijslijst – of het niet indruist tegen het basisuitgangspunt van die wijze van prijsvaststelling om van de inschrijvers te vereisen dat zij een totaalprijs per referentiecasse zouden opgeven om vervolgens (enkel) de totaalprijs van de vijf referentiecasses als uitgangspunt te hanteren bij de beoordeling van de offertes, mag er niet aan worden voorbijgegaan dat, te dezen, de inschrijvers hun eigen prijslijsten opstellen en dus zelf bepalen hoe zij de verschillende onderdelen van de uitvoering van de opdracht in prijzen of posten verdelen. Zulks lijkt weerom geen garantie te bieden dat de totaalprijs van elk van de vijf referentiecasses bij elke inschrijver dezelfde onderliggende kostenelementen of prestaties omvat. Het beperken van de prijsvergelijking tot vijf referentiecasses aan de hand van een aantal parameters en met een beperkte doorlooptijd van 4 tot 10 maanden, lijkt daarenboven op het eerste gezicht een beperkt beeld van de volledige opdracht te bieden. Ook wordt bijvoorbeeld in punt 16.7.7. van het bestek aangaande de prijsstrategie voor perceel 1 bepaald dat “de catalogus bij de raamovereenkomst voor perceel 1 [...] evident ook een logica van schaalvoordelen [kent] naarmate de afnamevolumes toenemen.” en dat er sprake dient te zijn van een “fijn granulaire benadering (“cherry picking”)", inclusief “een gepaste graad aan detaillering”. Door de prijsvergelijking te beperken tot de voormelde referentiecasses, wordt mogelijk slechts een beperkt deel van de prijsstructuur van de inschrijvers geëvalueerd, terwijl hun prijsstrategieën voor andere onderdelen van de opdracht onbelicht blijven, wat kan leiden tot een vertekend beeld. Dit vindt op het eerste gezicht ook bevestiging in de prijsverantwoording verstrekt door de gekozen inschrijver waarin vastgesteld wordt dat de referentiecasses afwijken van de typische afname, in de zin dat er telkens maar één project in de vaste opdracht gevraagd wordt, en dit voor een kortere periode (4 tot 10 maanden).

17. De gunningsbeslissing lijkt aldus te berusten op een beoordeling van offertes die niet afdoende vergeleken kunnen worden, welke onvergelijkbaarheid voortvloeit uit een gebrek in de opdrachtdocumenten. Dit gebrek aan uniformiteit heeft *prima facie* geleid tot een beoordeling die niet op een rechtmatige en transparante wijze heeft kunnen plaatsvinden.

Er staat op het eerste gezicht dan ook niet vast dat de opdracht werd gegund aan de economisch meest voordelige offerte.

Besluit

19. Het eerste onderdeel van het eerste middel is in de aangegeven mate ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt dan ook ingewilligd.

ONZE CONCLUSIE

- a) De methode van prijsbepaling dient evenwichtig in het bestek opgenomen te worden
- b) Een vaste vergelijkbare prijsinventaris is een noodzaak uit het oogpunt van transparantie en gelijke behandeling. Uniforme inventarisdocumenten zijn hierbij een noodzaak conform art.2 8° van het KB Plaatsing speciale sectoren hetwelk identiek is aan art.2 8° Plaatsing klassieke sectoren: *de inventaris: het opdrachtdocument waarin de prestaties van een opdracht voor leveringen of diensten over verschillende posten worden gefractioneerd en waarbij voor iedere post de hoeveelheid of de wijze van prijsvaststelling wordt vermeld.*

SUBSTANTIELE ONREELMATIGHEID EN AL DAN NIET GEVEN VAN REGULARISATIEMOGELIJKHEID
**ARREST VOORZITTER VAN DE XI^{ve} KAMER nr. 265.269 van 22 december 2025 in de zaak A.
246.440/XIV-39.954**

Eerste grief: betreffende de schending van artikel 76 van het koninklijk besluit van 18 juni 2017

8. In een eerste grief doet de verzoekende partij gelden dat haar offerte niet substantieel onregelmatig is op grond van artikel 76, § 1 of § 2, van het koninklijk besluit van 18 juni 2017.

9. Krachtens artikel 76, § 1, derde lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 **is een offerte substantieel onregelmatig wanneer zij van aard is de inschrijver een discriminerend voordeel te bieden, tot concurrentievervalsing te leiden, de beoordeling van de offerte van de inschrijver of de vergelijking ervan met de andere offertes te verhinderen, of de verbintenis van de inschrijver om de opdracht onder de gestelde voorwaarden uit te voeren onbestaande, onvolledig of onzeker te maken.** Overeenkomstig artikel 76, § 3, van hetzelfde besluit verklaart de aanbestedende overheid, wanneer wordt gebruikgemaakt van een openbare procedure, zoals te dezen, de substantieel onregelmatige offerte nietig.

Het staat in de eerste plaats aan de aanbestedende overheid om te beoordelen of met toepassing van artikel 76, § 1, derde lid, van het koninklijk besluit van 18 april 2017 een offerte met een substantiële onregelmatigheid is behept. Het komt aan de Raad van State enkel toe om desgevraagd na te gaan of de aanbestedende overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

Het is vanuit dit oogpunt dat deze grief wordt onderzocht.

10. De formele motivering van de bestreden beslissing wat het substantieel onregelmatig verklaren betreft van de offerte van de verzoekende partij, is hiervoor weergegeven.

Hieruit blijkt dat de verzoekende partij niet is geselecteerd in de eerste plaats omdat de door de verzoekende partij opgegeven prijzen niet gebaseerd zijn op de bepalingen van de inventaris maar op eigen aannames en ervaringen uit het verleden en op het gegeven dat de opgegeven prijzen bovendien vaak voorwaardelijk zijn.

Luidens punt I.4 “prijsvaststelling” van het bestek wordt de opdracht beschouwd als een opdracht tegen prijslijst en de opdracht wordt gegund op basis van de eenheidsprijzen opgegeven in de offerte.

Punt I.7 “vorm en inhoud van de offerte” van het bestek bepaalt dat de inschrijver de inventaris invult op het eventueel bij het bestek behorende formulier. Die inventaris vormt bijlage B bij het bestek. Hij vermeldt, per post, een vermoedelijke hoeveelheid voor een jaar en laat, vervolgens, ruimte voor de inschrijver om, per post, een eenheidsprijs in cijfers en een totaalprijs op te geven. Met betrekking tot het eerste perceel wordt vastgesteld dat de posten 1.1 tot en met 1.5, zoals opgenomen in de inventaris, voor hun concrete omschrijving uitdrukkelijk verwijzen naar bijlage C van het bestek. Voornoemde bijlage C bevat de gedetailleerde planning per weekdag, met vermelding van de volgende elementen: het vertrek- en aankomstuur per rit; het aantal te voorzien zitplaatsen per rit; de opstap- en afstaphalte per rit; het aantal kilometers per rit. Ten aanzien van de posten 2.1 en 2.2 vermeldt de inventaris zelf de vereiste capaciteit, met name: voor post 2.1: 49 + 30 personen (zie het bestek); voor post 2.2: 33 personen (zie het bestek).....

Opmerking: De uitvoering van deze routes kan gebeuren met één of meerdere bussen, afhankelijk van de beschikbare capaciteit (bijvoorbeeld een dubbeldekker of combinatie van voertuigen). Het staat de inschrijver vrij om de meest geschikte oplossing aan te bieden, mits de gevraagde capaciteit verzekerd wordt. De bovenstaande informatie wordt enkel meegegeven om de inschrijvers een beter inzicht te geven in de operationele realiteit, maar de planning kan steeds worden aangepast.”

Uit het administratief dossier blijkt dat de verzoekende partij, voorafgaand aan de indiening van haar offerte, een verduidelijking heeft gevraagd omtrent de interpretatie van de bepaling “49 + 30 plaatsen” vermeld in post 2.1. De verwerende partij heeft hierop geantwoord dat het gaat om 49 + 30 zitplaatsen, welke – afhankelijk van de grootte van het voertuig – kunnen worden voorzien door één of twee bussen. Evenwel heeft de verwerende partij in een e-mail van 14 oktober 2025

aangegeven dat, met het oog op de vergelijkbaarheid van de offertes, dient te worden uitgegaan van het inzetten van één grote bus.

11. Uit het in de nota opgenomen uittreksel van de offerte van de verzoekende partij – waarvan de Raad van State bevestigt dat dit uittreksel overeenstemt met de inhoud van het als vertrouwelijk neergelegde stuk – blijkt dat de verzoekende partij, op de inventaris van het eerste perceel, de volgende handgeschreven opmerking heeft geplaatst: “prijs geldig voor 43 zit en 24 staanplaatsen, dit volstaat voor de dienst”. Deze opmerking betreft *prima facie* post 2.1.

Wat het tweede perceel betreft, vermeldt de inventaris zelf de beschrijving met de vereiste capaciteit. Uit het in de nota opgenomen uittreksel van de offerte van de verzoekende partij – waarvan de Raad van State bevestigt dat dit uittreksel overeenstemt met de inhoud van het als vertrouwelijk neergelegde stuk – blijkt dat de verzoekende partij twee handgeschreven opmerkingen heeft geplaatst: een eerste opmerking geeft aan dat voor verschillende nader bepaalde posten de prijzen kunnen worden verminderd naar gelang de praktische details. Een tweede opmerking lijkt betrekking te hebben op een aantal nader bepaalde posten en geeft aan dat de prijzen enkel geldig zijn indien vertrek vanaf 8u40 en terug in Overijse voor 14u40.

Uit de formele motivering van de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij oordeelt dat **die door de inschrijver gestelde voorwaarden en de daaruit volgende prijszetting niet conform het bestek zijn en zorgen voor een onvergelijkbaarheid met de andere ingediende offertes**. In haar nota verduidelijkt zij dat door dergelijke “voorbehouden” te koppelen aan de prijzen voor bepaalde posten, de vergelijkbaarheid onmogelijk worden gemaakt met de andere offertes waarin dergelijke voorbehouden niet worden gemaakt.

Op het eerste gezicht kon de verwerende partij, zonder de grenzen van haar beoordelingsruimte te miskennen, uit deze expliciete “opmerkingen” door de verzoekende partij op de ingevulde inventaris inzake het aantal vereiste zitplaatsen voor een traject, de prijzen voor bepaalde posten en het vertrek- en aankomstuur voor bepaalde trajecten, afleiden dat dit “door de inschrijver gestelde voorwaarden [zijn]” inzake de percelen 1 en 2, die zorgen voor onvergelijkbaarheid met de andere offertes. De verzoekende partij betwist weliswaar dat dit voorwaarden zijn verbonden aan haar (eenheids)prijzen en prijsvorming en gaat hierbij uit van een (voor het eerst in het verzoekschrift) uitgedrukte eigen beoordeling van die “opmerkingen”, maar zij geeft hiermee een niet ondersteund eigen standpunt weer dat niet dat van de verwerende partij is.

Aldus geeft zij weliswaar een eigen beoordeling over de relevantie en waarde van haar “opmerkingen”, maar zij maakt hiermee niet aannemelijk dat de verwerende partij tot een conclusie is gekomen die de grenzen van haar beoordelingsruimte te buiten zou gaan. Aangezien dit onregelmatigheden zijn die op de prijs of de prijsopgave betrekking hebben – te meer dat de prijs te dezen het enige gunningscriterium is – blijft op het eerste gezicht de verwerende partij binnen haar appreciatieruimte – minstens weerlegt de verzoekende partij dit niet door enkel een eigen beoordeling van de aard van die onregelmatigheden te geven in het verzoekschrift – door te oordelen dat de opmerkingen van de verzoekende partij in de inventaris van percelen 1 en 2 een substantiële onregelmatigheid zijn in de zin van artikel 76, § 1, derde lid van het koninklijk besluit van 18 april 2017.

12. De voorgaande, op het eerste gezicht wettig bevonden motieven zijn afdoende om te besluiten tot de substantiële onregelmatigheid van de offerte van de verzoekende partij. De verzoekende partij heeft dan ook op het eerste gezicht geen belang meer bij haar kritieken op de andere overwegingen dienaangaande omdat aldus vaststaat dat haar offerte terecht als substantieel onregelmatig werd afgewezen.

13. In die mate is het middel niet ernstig.

Betreffende de tweede grief: het niet bieden van een kans tot verduidelijking dan wel regularisatie terwijl de kans wel werd geboden aan een andere inschrijver

14. Op zich lijkt de verzoekende partij niet te betwisten dat de aanbestedende overheid op grond van artikel 66, § 3, eerste lid, van de wet van 17 juni 2016 weliswaar onder de daar vermelde voorwaarden, waaronder het gelijkheidsbeginsel, beschikt over de mogelijkheid om een kandidaat te vragen om de inlichtingen en documenten met betrekking tot de selectie aan te vullen of toe te

lichten, doch **deze mogelijkheid is geen verplichting**, ook niet samen genomen met het zorgvuldigheidsbeginsel. Het is immers overigens in de eerste plaats een opdracht voor de inschrijver om zijn offerte met de nodige zorgvuldigheid op te stellen.

Op zich voert de verzoekende partij in deze grief niet met concrete argumenten op haar zaak toegespitst aan, dat er te dezen wel gronden waren voor de verwerende partij om toch van die mogelijkheid gebruik te maken, maar lijkt zij daarentegen wel aan te voeren dat de verwerende partij deze optie wel heeft toegestaan aan een van de gekozen inschrijvers, aldus de verzoekende partij op ongelijke voet behandelend. Deze kritiek vindt op het eerste gezicht evenwel geen steun in het administratief dossier, minstens toont de verzoekende partij dat niet concreet aan. Uit de stukken van het dossier blijkt op het eerste gezicht eerder dat de verwerende partij aan alle inschrijvers, inclusief de verzoekende partij, vragen tot verduidelijking heeft gesteld, maar uit niets blijkt dat aan een inschrijver de mogelijkheid werd geboden tot het rechtzetten van substantiële onregelmatigheden van een offerte. Aldus maakt de verzoekende partij op het eerste gezicht niet aannemelijk dat er op dit punt sprake is van een ongelijke behandeling van de kandidaten.

In de mate dat de verzoekende partij voorts stelt dat nergens uit het gunningsverslag volgt waarom de verwerende partij haar offerte substantieel onregelmatig moest verklaren en haar geen verzoek tot verduidelijking had kunnen richten, blijkt uit de beoordeling van de voorafgaande grief dat de motieven waarom de offerte van de verzoekende partij als substantieel onregelmatig werd bevonden, formeel zijn uitgedrukt in de bestreden beslissing, en waarvan hiervoor is vastgesteld dat de verzoekende partij er de onwettigheid niet van aantoonde. Aangezien terecht de offerte als substantieel onregelmatig werd beoordeeld en de in het artikel 66, § 3 van de wet van 17 juni 2016 geboden mogelijkheid zich niet lijkt te kunnen lenen tot het regulariseren van de vastgestelde substantiële onregelmatigheden, lijkt derhalve een vraag tot verduidelijking niet te passen binnen de in de geschonden geachte bepaling voorziene mogelijkheid tot het vragen van een vervollediging, aanvulling of verduidelijking. Uit het gunningsverslag moet dan ook niet blijken waarom aan de verzoekende partij geen verzoek tot verduidelijking is gericht.

15. Het middel is in de aangegeven mate niet ernstig.

ONZE CONCLUSIE SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID WEGENS ONVERGELIJKBARE INVENTARIS EN VOORBEHOUD OPENT GEEN RECHT OP VERDUIDELIJING EN REGULATISATIE NA TOELICHTING

- a) Een zorgvuldige inschrijver moet verplicht gebruik maken van de in het bestek opgelegde inventaris
- b) De invulling ervan kan niet gebeuren met vermelding van een voorbehoud
- c) Deze eigen invulling en het formuleren van een voorbehoud leiden tot onvergeliijkbare offertes en het voorbehoud maakt een uitvoering onzeker
- d) Het gevolg is terecht de vaststelling van een substantiële onregelmatigheid waarvoor alleen de onzorgvuldige inschrijver verantwoordelijk is
- e) De aanbesteder kan MAAR MOET NIET om een verduidelijking vragen voor een eventuele regularisatie

Een schadevergoeding tot herstel op grond van artikel 11bis van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan alleen worden toegekend in zoverre de onwettige bestuurshandeling, ondanks de verwijdering ervan *ab initio* uit de rechtsordening, schade heeft toegebracht die door de vernietiging niet volledig is hersteld.

Het komt een verzoeker toe het bewijs te leveren van de geleden schade, en het vereiste oorzakelijk verband tussen de vastgestelde onwettigheid en het nadeel dat hij aanvoert, waarbij moet blijken dat het nadeel zich niet zou hebben voorgedaan zonder die vastgestelde onwettigheid.

Zoals tijdens de parlementaire voorbereiding van artikel 11bis werd verduidelijkt, onderscheidt “de schadevergoeding tot herstel die wordt toegekend met toepassing van deze bepaling [...] zich dus zowel van het herstel van de schade op basis van de artikelen 1382 tot 1386 van het [oud] Burgerlijk Wetboek [thans artikel 6.5 e.v. van het Burgerlijk Wetboek] als van de herstelvergoeding ‘naar billijkheid’ van artikel 11 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, hoewel ze gemeenschappelijke punten heeft met deze twee begrippen”. Het gaat “om een autonoom begrip waarvan aan de Raad van State de zorg wordt overgelaten om geleidelijk aan de modaliteiten te bepalen in zijn rechtspraak” (*Parl.St.* Senaat 2012-2013, nr. 5-2233/1, 7).

1) Betreffende de onwettigheid van de akte

15. De Raad van State heeft in voornoemd arrest nr. 254.107 van 24 juni 2022 geoordeeld dat geen zorgvuldig prijsonderzoek met betrekking tot de prijs aangeboden door de gekozen inschrijver is uitgevoerd.

De gunningsbeslissing is om die reden onwettig.

2) Betreffende het geleden nadeel

16. Het nadeel dat de verzoekende partij aanvoert, is het verlies van een kans om de opdracht gegund te krijgen. Ook het verlies van een kans kan een vergoedbare schade uitmaken.

3) Betreffende het causaal verband

17. Hoewel hiermee niet automatisch is aangetoond dat de offerte van de verzoekende partij ook de eerst gerangschikte regelmatige offerte zou zijn geweest, indien de verwerende partij wel een zorgvuldig algemeen prijsonderzoek zou hebben gevoerd, staat wel vast dat de verzoekende partij zonder de begane onwettigheid een kans zou hebben gekregen om de opdracht gegund te krijgen. Het oorzakelijk verband tussen de begane onwettigheid, enerzijds, en het verlies van een kans, anderzijds, staat bijgevolg vast. De omstandigheid dat het niet zeker is dat de verzoekende partij zonder de begane onwettigheid de best gerangschikte inschrijver zou zijn geweest, doet daaraan geen afbreuk, maar is wel relevant voor de begroting van de omvang van de schade.

B. Omvang van de te vergoeden schade

18. Bij de begroting van de omvang van een schade die bestaat uit het verlies van een kans dient rekening gehouden te worden met, enerzijds, de waarde van de misgelopen opdracht en, anderzijds, de hoegrootheid van de kans die in hoofde van de verzoekende partij bestond om de opdracht daadwerkelijk gegund te krijgen.

1) De waarde van de misgelopen opdracht

19. De verzoekende partij gaat uit van een schade van 9.960 euro, zijnde de gederfde winst, ten belope van ongeveer 12 % van de waarde van de opdracht.

20. De verzoekende partij maakt in haar laatste memorie aannemelijk, in antwoord op het auditorsverslag, dat wel met (voldoende) zekerheid kan worden uitgemaakt wat de inkoopprijs was die zij met de betrokken leverancier heeft onderhandeld. Zij verwijst daartoe naar haar e-mailbericht van 30 april 2020 aan de verwerende partij waarin zij stelt dat de betrokken leverancier de “dealerprijs” van 70,50 euro per tas bevestigt, prijs die (ongeveer) overeenstemt met de prijs in

een offerte voor een levering 300 draagtassen, ten bedrage van 69,30 euro per tas (77 euro – 10%) die dezelfde leverancier in een e-mailbericht van 5 mei 2020 aan de gekozen inschrijver heeft geboden. Met deze e-mails is de omvang van de geleden schade genoegzaam aangetoond. De waarde van de opdracht die de verzoekende partij door het niet-verkrijgen van de opdracht misloopt of de gederfde winst, kan aldus worden geraamd op 9.960 euro.

2) De kans om de opdracht gegund te krijgen

21. De door de verzoekende partij geleden schade is het gevolg van het verlies van een kans. Wanneer het onzeker is of de vastgestelde onwettigheid van de bestreden beslissing een noodzakelijke voorwaarde is voor de schade omdat de schade zich ook kon hebben voorgedaan indien de bestreden beslissing rechtmatig was geweest, heeft de benadeelde recht op een gedeeltelijke schadeloosstelling voor de schade in verhouding tot de waarschijnlijkheid waarmee de onwettigheid van de bestreden beslissing de schade heeft veroorzaakt.

Bij de begroting van de omvang van een schade die bestaat uit het verlies van een kans moet derhalve rekening worden gehouden met, enerzijds, de schade door het niet-gunnen van de opdracht aan de verzoekende partij en, anderzijds, de hoegrootheid van de kans die in hoofde van de verzoekende partij bestond om de opdracht daadwerkelijk gegund te krijgen.

22. De Raad van State heeft in voornoemd arrest nr. 254.107 geoordeeld dat geen zorgvuldig algemeen prijsonderzoek met betrekking tot de prijs aangeboden door de gekozen inschrijver is uitgevoerd, op grond van de volgende overwegingen:

“[...]

In het licht van die elementen is de Raad van State van oordeel dat het prijsverschil te dezen van die aard is dat een aanwijzing bestond dat de prijs aangeboden door de gekozen inschrijver abnormaal laag zou kunnen zijn. Die aanwijzing had de verwerende partij ertoe moeten brengen om in het kader van het algemeen prijsonderzoek, dat zij op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel met de nodige zorgvuldigheid diende te voeren, een nader onderzoek te doen naar de door de gekozen inschrijver aangeboden prijs.

17. Te dezen wordt in het gunningsverslag slechts vermeld dat de drie inschrijvers een regelmatige offerte hebben ingediend. Noch in het verslag, noch in het administratief dossier is enig spoor terug te vinden van een prijsonderzoek, van een verklaring voor het prijsverschil of van de redenen op grond waarvan de door de gekozen inschrijver aangeboden prijs niet als abnormaal laag werd beschouwd en haar offerte dus niet als onregelmatig werd geweerd.

Het staat niet aan de Raad van State om voor te schrijven wat een dergelijk onderzoek had moeten inhouden. De Raad van State acht het niettemin nuttig eraan te herinneren dat de verwerende partij de mogelijkheid had om onder meer bij de gekozen inschrijver de ‘nodige inlichtingen’ in te winnen, bijvoorbeeld in verband met de marktprijs, de inkoopprijs en de winstmarge. In elk geval moest de verwerende partij de offerte van die inschrijver aan een zodanig onderzoek onderwerpen dat zij tot de onderbouwde conclusie kon komen dat de door die inschrijver aangeboden prijs, ondanks het vastgestelde verschil ten opzichte van de prijs aangeboden door de verzoekende partij, niet abnormaal laag was.

18. De verwerende partij beroept zich, weliswaar ten overvloede, op de bevraging die de politiezone bij de gekozen inschrijver heeft gedaan nadat deze op 30 april 2020 door de verzoekende partij is gewezen op de mogelijkheid dat de gekozen inschrijver een prijs onder de kostprijs heeft aangeboden. Zij verwijst in dit verband naar het antwoord dat de politiezone op 22 juni 2020 van de gekozen inschrijver heeft ontvangen. Volgens haar bevestigt dat antwoord dat er geen noodzaak was om in het kader van het algemeen prijsonderzoek inlichtingen te vragen aan die inschrijver. Wat ook de waarde is van het antwoord dat de gekozen inschrijver op 22 juni 2020 verstrekke, een onderzoek post factum kan niet verhelpen aan het feit dat geen nader onderzoek lijkt te zijn uitgevoerd voordat de bestreden gunningsbeslissing werd genomen.”

De argumentatie van de verwerende partij dat de kans voor de verzoekende partij om de opdracht alsdan gegund te krijgen onbestaande is, kan evenmin worden bijgevalen.

Uit de aldus gedane beoordeling van het middel volgt dat te zou hebben beslist, hetzij de door de gekozen inschrijver aangeboden prijs alsnog te aanvaarden, hetzij deze prijs als schijnbaar abnormaal laag te beschouwen, en deze, na een ontvangen prijsverantwoording, hetzij te aanvaarden, hetzij de offerte wegens abnormaal lage prijs te weren. Anders dan de verwerende partij betoogt, kan de Raad van State aldus niet nagaan wat de uitkomst zou zijn geweest indien voorafgaand aan de gunningsbeslissing wel een zorgvuldig algemeen prijsonderzoek was uitgevoerd. Het vertrouwelijk stuk II.4 waar zij naar verwijst, dat – na de gunningsbeslissing – louter een bevestiging van de inkoopprijs door de betrokken leverancier bevat, is niet van aard over die (hypothetische) beslissing van de verwerende partij uitsluitel te geven.

In de concrete omstandigheden begroot de Raad van State de kans van de verzoekende partij op het verkrijgen van de opdracht, naar billijkheid, op 50 %. Blijkens het gunningsverslag hebben weliswaar drie ondernemingen een regelmatige offerte ingediend, doch de score van de derde gerangschikte onderneming ligt significant lager dan die van de eerste en de tweede gerangschikte ondernemingen als gevolg van haar lagere score voor het gunningscriterium 'kwaliteit', waarmee de vastgestelde onwettigheid geen verband houdt. Bij de begroting van de schade dient bijgevolg rekening te worden gehouden, gelet op het grote puntenverschil met de als derde gerangschikte inschrijver, met twee mogelijk in aanmerking komende inschrijvers.

VII. Besluit

24. Gelet op wat voorafgaat en vertrekkend van een schadebegroting van 9.960 euro, wordt de schadevergoeding begroot op 50 % van 9.960 euro, dit is 4.980 euro.

CONCLUSIE

- a) Een schadevergoeding tot herstel op grond van artikel 11*bis* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (herstel baar billijkheid) moet duidelijk onderscheiden worden van de gemeenrechtelijke vordering op basis van art.6.5 en volgende Nieuw BWB (oud art. 1382 e.v.)(reële schade)
- b) **Basis voor de schadevergoeding tot herstel** zijn de drie elementen waarvan de bewijslast bij de aanvrager ervan berust
 - 1) **de onwettigheid van de akte**
 - 2) **het geleden nadeel**
 - 3) **het causaal verband**
- c) **Omvang van de vergoeding** zal afgewogen worden op basis van volgende elementen;
 - 1) **De waarde van de misgelopen opdracht**
 - 2) **De grootte orde van de kans om de opdracht gegund te krijgen**
 Deze elementen moeten leiden tot een vergoeding in billijkheid in evenwicht met de basiselementen

OOK BIJ CONCESSIE MOET DEBEOORDELINGSMETHODE LEIDEN TOT OBJECTIEVE VERGELIJKING
RvS XlVe KAMER ARREST nr. 265.337 van 7 januari 2026 in de zaak A. 242.207/XIV-39.605

De gelijkheid die aan de toewijzing van een concessie ten grondslag dient te liggen, veronderstelt onder meer dat de gegadigden van de concessieverlenende overheid een gelijke kans krijgen om de concessie toegewezen te krijgen, wat inhoudt dat zij zich zowel in de fase van voorbereiding van hun offertes als bij de beoordeling ervan door de concessieverlenende overheid in een gelijke positie moeten bevinden.

Het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* verplicht het bestuur de algemene regels die het zelf heeft vastgesteld te eerbiedigen bij de concrete toepassing ervan. Daaruit vloeit voort dat de verwerende partij bij de beoordeling van de offertes gebonden is door de regels die hieromtrent in het lastenboek zijn vastgesteld.

De keuze van de beoordelingsmethodiek voor de beoordeling van de gunningscriteria behoort tot de discretionaire (beoordelings)bevoegdheid van de concessieverlenende overheid, zij het dat die beoordelingsruimte niet onbeperkt is.

Deze beoordelingsruimte wordt namelijk **onder meer beperkt door het gelijkheidsbeginsel en door hetgeen de concessieverlenende overheid zelf in het lastenboek heeft vooropgesteld.**

De Raad van State mag niet in de plaats van het bestuur de beoordelingsmethode bepalen maar mag, desgevraagd, de gebruikte methode op haar rechtmatigheid toetsen, meer bepaald betreffende de mate waarin deze de gelijke beoordeling van de offertes zou uitsluiten en dus het bepalen van de meest voordelige offerte onmogelijk zou maken.

19. Luidens punt 3.5. 'Keuze van de concessionaris' van het lastenboek wordt de concessie gegund aan de kandidaat die vanuit het oogpunt van de aanbestedende overheid het meest kwalitatieve concessievoorstel heeft ingediend.

Wat de vijf kwalitatieve gunningscriteria betreft, andere dan de geboden concessievergoeding, blijkt de verwerende partij gekozen te hebben voor een beoordelingsmethode die kan worden omschreven als een rangorde- punttoekenning met vaste, lineaire aftrekstappen, waarbij de specifieke aftrekstappen verschillen per gunningscriterium en waarbij elke inschrijver die na de laatste aftrekstap wordt gerangschikt, automatisch een nulscore krijgt op het betrokken gunningscriterium.

20. De hier gebruikte rangorde-methode reduceert de beoordeling tot een rudimentaire beoordelingsschaal, waarbij kleine verschillen zwaar kunnen worden uitvergroot en grote verschillen aanzienlijk kunnen worden afgevlakt.

Wat daarbij vooral klemmt is het gegeven dat de vaste, vooraf bepaalde lineaire aftrekstappen grote sprongen in punttoekenning maken, louter op basis van de plaats in de rangschikking en dit ongeacht de grootte van de inhoudelijke verschillen tussen de offertes. Dergelijke werkwijze staat haaks op het vereiste van een objectieve beoordeling van de offertes waarbij de intrinsieke waarde van een offerte in de onderlinge vergelijking met de andere offertes dient te worden onderzocht. De door de verwerende partij gehanteerde beoordelingsmethode schiet tekort nu de concessieverlenende overheid bij de beoordeling in het beoordelingsverslag en de bijbehorende punttoekenning immers niet blijkt na te

gaan *hoeveel* beter de ene offerte is dan de andere, maar enkel *of* zij beter is.

Een en ander heeft tot gevolg dat een offerte met een beperkt voordeel bij de beoordeling van een bepaald gunningscriterium, in de beoordeling meteen een volle 10 punten extra toebedeeld kan krijgen, louter op basis van de plaats in de rangschikking wat het betrokken gunningscriterium betreft.

21. Daarbij komt dat, ongeacht het aantal inschrijvers, elke inschrijver die na de laatste in de gunningsleidraad voor het betrokken gunningscriterium voorziene aftrekstap wordt gerangschikt, automatisch een nulscore krijgt op het betrokken gunningscriterium. Nochtans valt niet uit te sluiten

dat een inschrijver die voldoende of goed scoort op één welbepaald gunningscriterium, na andere inschrijvers, toch het meest kwalitatieve concessievoorstel heeft ingediend.

Dat het verschil in het aantal aftrekstappen tussen de gunningscriteria, werd bepaald in functie van de weging van het betrokken gunningscriterium, biedt weliswaar een verklaring voor de werkwijze van de verwerende partij, maar is niet pertinent in het licht van de vereiste intrinsieke vergelijking van de inhoud van de offertes en maakt de te dezen gehanteerde beoordelingsmethode in elk geval niet minder onwettig. Hetzelfde geldt wat de argumentatie van de verwerende partij betreft dat de gehanteerde beoordelingsmethode op dezelfde manier al zou zijn toegepast in andere kustgemeenten, welke bewering door de verwerende partij ook niet wordt gestaafd.

22. Ook in zijn concrete toepassing toont de verwerende partij te dezen niet aan dat de gehanteerde methodiek de kwalitatieve verschillen tussen de offertes op afdoende wijze in kaart heeft gebracht. In het beoordelingsverslag wordt enkel gemotiveerd waarom de offertes per gunningscriterium respectievelijk als eerste, tweede of derde, dan wel als *ex aequo* worden gerangschikt.

De verwerende partij kan ook niet worden gevolgd waar zij stelt dat de begunstigde op 4 van de 6 criteria het beste scoort (waarvan 1 *ex aequo*). Voor de geboden concessievergoeding behaalde de begunstigde immers de laagste score, voor de kwalitatieve gunningscriteria voor 3 criteria de beste score, voor 1 criterium de tweede score en voor een ander criterium een gelijke score met de eerste verzoekende partij.

Dat de toepassing van een andere methode, zoals een ordinaalschaal, zou geleid hebben tot hetzelfde resultaat, zoals de verwerende partij bepleit, staat bij eenvoudige lezing van de motivering in het beoordelingsverslag niet bij voorbaat vast, minstens toont de verwerende partij dit niet, laat staan afdoende, aan.

23. Uit wat voorafgaat volgt dat niet vaststaat dat de concessie wordt gegund aan de inschrijver die vanuit het oogpunt van de aanbestedende overheid het meest kwalitatieve concessievoorstel heeft ingediend en dat de verwerende partij aldus handelt in overeenstemming met punt 3.5. van het lastenboek.

De verwerende partij toont voorts evenmin aan dat de thans gehanteerde beoordelingsmethode leidt tot een objectieve vergelijking van de offertes, hetgeen essentieel is om te waarborgen dat alle inschrijvers op een gelijke manier beoordeeld worden.

24. Het eerste onderdeel van het enig middel is in de aangegeven mate gegrond.

news.belgium

FOD Kanselarij van de Eerste Minister

Federale Overheidsdienst Financiën

Algemene administratie van de Thesaurie Mededeling over de wettelijke interestvoet
Overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen intrest, deelt de Algemene administratie van de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën de wettelijke interestvoet mee die bepaald wordt volgens de methode uiteengezet in voornoemd artikel 2, § 1.

Voor het jaar 2026 is de wettelijke interestvoet: 4,5 %.

FOD ECONOMIE KMO MIDDENSTAND

INDEXCIJFER VAN DE CONSUMPTIEPRIJZEN VAN DE MAAND JANUARI

De Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie deelt mee dat het indexcijfer van de **consumptieprijsen** voor de maand januari 2026, **101.17 punten** bedraagt, tegenover 100.73 punten in december 2025, hetgeen een stijging van 0.44 punt of 0.43% betekent. **De gezondheidsindex**, zoals bedoeld in de wet van 23 april 2015 (Belgisch Staatsblad 27 april 2015), bedraagt **101.33 punten** voor de maand januari 2026.

De afgevlakte gezondheidsindex zoals bedoeld in de wet van 23 april 2015 (Belgisch Staatsblad 27 april 2015), bedraagt **98.73 punten** voor de maand januari 2026.

ONS AANBOD VOOR INTERNE OPLEIDINGEN in company OP UW MAAT UITGEWERKT

ALL-IN TARIEVEN GEDURENDE HET ACADEMIEJAAR 2025-2026

De opleidingen welke we op uw maat in uw instelling kunnen verzorgen, en dit zowel nederlandstalig als franstalig vindt u terug op onze website : <https://www.caru-commv.be>

Voor al deze seminaries voorzien we een **syllabus en power point** presentatie welke digitaal (gratis) ter beschikking worden geseld van de deelnemers.

De opgegeven prijzen blijven onveranderd van toepassing.

Aanvragen voor deze sessies kunnen **bij eenvoudige mail** gericht worden aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met vermelding van de gewenste sessie en de vooropgestelde uitvoeringsperiode

De exacte uitvoeringsdata worden dan in gemeen overleg afgesproken.

U dient enkel eren passend lokaal te voorzien, wij zorgen voor laptop en beamer ter ondersteuning van de sessie

NOG BESCHIKBARE DOCUMENTATIE

LAATSTE EXEMPLAREN VOOR SNELLE BESLISSERS

HANDBOEK masterclass 2022 “ADMINISTRATIEF EENVOUDIGER STRUCTUREN VAN HET AANKOOPPROCES VIA INTERNE DELEGATIE ”

**HANDBOEK masterclass 2023 EERSTE DEEL
“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO CAPITA SELECTA”**

AANSPRAKELIJKHEID MANDATARISSEN EN BESTUURDERS
VERPLICHT RAMING PRIJSNAZICHT EN ABNORMALE PRIJZEN
CONTRACTUELE BEPALINGEN BIJ ONDERAANNEMING

Kostprijs : 30,00€. plus verzendingskost 20 €

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van
leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2023 TWEEDE DEEL

**“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO SELECTIE EN
GUNNINGCRITERIA”**

HANDBOEK masterclass 2024 DERDE DEEL

**“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO DE JUISTE KEUZE VAN
GUNNINGWIJZEN EN GUNNINGMETHODES EN PRAKTIJK VAN HET
ONDERHANDELEN**

Kostprijs : 30,00€. I plis verzendingskost 20 €

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van
leverings en facturatieadres

**HANDBOEK BIJ DE MASTERCLASS 2024 VIERDE DEEL “ VIJF JAAR
PRAKTIJK TOEPASSING WOO: van administratieve ergernis naar
performanter BESTEK”**

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van
leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2025 BOEKDEEL 1
“ UW OVERHEIDSOPDRACHTEN IN UITVOERING”

HANDBOEK masterclass 2025 BOEKDEEL 2
“ UW OVERHEIDSOPDRACHTEN IN UITVOERING”

Kostprijs : 30 €. + verzendingskost 20€

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass OKTOBER 2025

“KAN JE ALS AANBESTEDER NOG AANKOPEN ZONDER HET FORMALISME VAN, EEN OVERHEIDSOPDRACHT ”

ostprijs : 30 €. + verzendingskost 20 €

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

Op 10/3/26 (HASSELT) 12/3/26 (GENT) en op 19/3/26 (MECHELEN) plannen we een MASTERCLASS rond de noodzakelijke aanpassingen van uw bestekken met concrete nieuwe clauses aansluitend op een aantal nieuwe wettelijke bepalingen en de evolutie in Belgische en Europese rechtspraak.

In bijlage vindt u de agenda en inschrijvingsformulier

Reserveer nu

INSCHRIJVINGSFORMULIER

**CARU MASTERCLASS 2026 Seminarierreeks erkend als
PROFESSIONAL DEVELOPMENT for PUBLIC PROCUREMENT OFFICER
UW BESTEK AANGEPAST AAN DE GEWIJZIGDE WETGEVING
RECHTSPRAAK DOCTRINE
DINSDAG 10 MAART 2026 HASSELT HOLIDAY INN (Kattegatstraat 1)
DONDERDAG 12 MAART GENT Hotel VANDER VALK (Akkerhage 10)
DONDERDAG 19 MAART MECHELEN VANDERVALK RodeKruisplein1**

te mailen aan info@caru-commv.be of rudiclaeys@telenet.be

- ☐ INSCHRIJVING VOOR HASSELT 10 MAART 26
- ☐ INSCHRIJVING VOOR GENT 12 MAART 26
- ☐ INSCHRIJVING VOOR MECHELEN 19 MAART 26

GEGEVENS DEELNEMENDE ORGANISATIE

Maatschappelijke benaming :

CURSIST:

Naam en voornaam:

E-mail :

FACTURATIE GEGEVENS:

Maatschappelijke benaming:

Straat en nummer:

Postcode en gemeente

KBO nummer

:

Bestelbonnummer

Het bestuur verbindt er zich toe het inschrijvingsgeld **ALL-IN** ten belope van **275,00 €** te betalen na ontvangst van de factuur en uiterlijk de dag van het seminarie.

In het tarief zijn zowel uw deelname aan de studiedag , de catering , als het Handboek en voorstel clausules in Word op digitale sleutel, **inbegrepen**

Let op!

Gratis annuleren kan tot 3/3/2026 .

datum,

handtekening,

functie

DAGPROGRAMMA MASTERCLASS EERSTE DEEL MAART 2026

PROGRAMMA

Vanaf 8u 30 **welkomstkoffie** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap & smoothie volgens seizoen. Yoghurt met granola, crackers van hazelnoot, rode peper of rozemarijn,... Voor wie het wat zoeter wil: ovenverse mini koekjes.

9.00 u. **Eerste sessie :Overzicht van de diverse wijzigingen via wetgeving, rechtspraak en doctrine met impact op uw overheidsopdrachten**

Benadering vanuit de diverse onderdelen van het bestek

10.30 u. **netwerkingspauze** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap, smoothie volgens seizoen, fruitwater met een variatie van gebakjes.

10.45 u. **Tweede sessie :Aanpassingen en clauses betreffende de algemene voorschriften en de plaatsing van uw opdracht (algemeen en reglementair deel). Aangepaste formulering voor uw selectiecriteria, met aandacht voor de bijzondere aansprakelijkheidsindexering, bescherming van de aanbesteder, en soepele eigen criteria en bestelwijzen voor uitgestelde uitvoering en deelopdrachten, accenten op persoonlijke uitvoeringsverbintenissen**

12.30 u **Lunch** : Uitgebreid koud en warmbuffet met als afsluiter een dessertbuffet + frisdrank, water, koffie of thee

13.15 u. **Derde sessie : Aanpassingen en clauses met betrekking tot de uitvoering van uw opdracht (het contractuele deel). Bijzondere bestekregelingen voor uogelijke conventionele maatregelen, aangepaste borg en betalingsregeling, voorzorgen voor de uitbreidingen van de produktaansprakelijkheid, het verhaal op tussenpersonen,...**

15 .00 u. **netwerkingspauze** Versgemalen koffiebereidingen, tea corner met verschillende soorten thee, sinaasappelsap, smoothie volgens seizoen, fruitwater met een variatie van gebakjes.

15.15 **Vierde sessie : De aangepaste technische voorwaarden en de bijhorende documenten. Uitsplitsing van het dossier met waarborgen op uitvoering in onderaanneming, bindende uitvoeringsplanning, handkavingsmaatregelen**

Einde studiedag 16 u 30 ...

PLANNING MASTERCLASS SEMINARIES 2026

10/3 bestek in de praktijk met aangepaste clausules HOLIDAY INN HASSELT

12/3 bestek in de praktijk met aangepaste clausules VANDER VALK GENT

19/3 bestek in de praktijk met aangepaste clausules VANDER VALK MECHELEN

26/5 raamovereenkomst aangepaste gunning deelopdrachten VANDER VALK GENT

28/5 raamovereenkomst aangepaste gunning deelopdrachten HOLIDAY INN HASSELT

04/6 raamovereenkomst aangepaste gunning deelopdrachten VANDER VALK MECHELEN

22/9 regelmatigheidsnazicht nazicht en evaluatie van de offertes VANDER VALK GENT

24/9 regelmatigheidsnazicht nazicht en evaluatie van de offertes HOLIDAY INN HASSELT

1/10 regelmatigheidsnazicht nazicht en evaluatie van de offertes VANDER VALK MECHELEN

24/11 Onderhandelen in de praktijk VANDER VALK GENT

26/11 Onderhandelen in de praktijk HOLIDAY INN HASSELT

03/12 Onderhandelen in de praktijk VANDER VALK MECHELEN

CARU Comm.V.

CERTIFIED by F.S.M.A.

**PROFESSIONAL DEVELOPMENT 2026 for
PUBLIC PROCUREMENT OFFICERS**